

**B.A. Semester - 2 (CBCS) Examination
March/April - 2023 (OLD COURSE)**

SANSKRIT : P4 PANCHTANTRA-MITRABHED (ELECTIVE-1)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ (અ) નીચેના ગદ્યખંડનું ભાષાંતર કરો. (કોઇપણ બે) (૦૮)
- Q.1 (A) Translate following paragraph : (any two) (08)
- ૧) અથ કદાચિત્ તન્નાનુષંગિકં વાનરયુથમિતશ્ચેવશ્ચ પરિમ્રમદાગતમ્ । તત્ર એકસ્ય કરચચિત્ શિલ્પિનોર્ધસ્કાટિતોર્જુન વૃક્ષદારુમયઃ સ્તમ્ભઃ ક્ષાદિરકિલકેન મધ્યનિહિતેન તિષ્ઠતિ । એતસ્મિન્નન્તરે તે વાનરાઃ તરુશિશ્વરપ્રાસાદશ્રુદ્ગદારૂ પર્યન્તેષુ યથેચ્છયા ક્રીડિતુમારબ્ધાઃ ।
- એકશ્ચ તેષાં પ્રત્યાસન્નમૃત્યુશ્વાપલ્યાત્ તસ્મિન્નર્ધસ્ફટિકસ્તમ્ભે, ઉપવિષ્ય પાણિભ્યાં કીલકં સંગૃહ્ય યાવત્ ઉત્પાટપિતુમારેભે તાવત્ ।
- ૨) એવં સ બહુવિધં વિલપ્ય વિલક્ષમનાઃ સોદ્વેગો ગતપ્રભાવઃ સ્વગૃહં ગત્વા નિશામુખે ગોરમ્મમાહુય વસ્ત્રયુગલેન સમ્માન્ય ઇદમુવાચ – “ભદ્ર ! મયા ન તદા ત્વં રામવશાત્ નિઃસારિતઃ । યતસ્ત્વં બ્રામ્હણાનામ – ગતોડનુચિતસ્થાને સમુપવિષ્ટો દ્રષ્ટ્વ ઇતિ અપમાનિતઃ તત્ ક્ષમ્યતામ્” । સોઽપિ સ્વર્ગરાજ્યોપમં તદ્વસ્ત્રયુગલમાસાદ્ય પરં પરિતોષં ગત્વા તમુવાચ – ભો શ્રેષ્ઠીન્ । ક્ષાન્તં ગયા તે તત્ ।
- ૩) તદેતત્સરઃ સ્વલ્પતોયં વર્તતે । શીઘ્રં શોષં યાસ્યતિ । અસ્મિન્ શુષ્કે યૈઃ સહ અહં વૃદ્ધિં ગતઃ સદૈવ ક્રીડિતશ્ચ તે સર્વે તોયાભાવાત્ નાશં યાસ્યન્તિ । તત્ તેષાં વિયોગં દ્રુષ્ટુમહમસમર્થઃ । તનૈતત્ પ્રાયોપવેશનં કૃતમ્ । સામ્પ્રતં સર્વેષાં સવલ્પજલાશયાનાં જલચરા ગુરુજલાશયેષુ સ્વ સ્વજનૈર્નીયન્તે । કેચિચ્ચ મકરગોધાશિશુમાર જલહસ્તિપ્રભૃતયઃ સ્વયમેવ ગચ્છન્તિ ।
- ૪) કસ્મિંશ્ચિદ વનપ્રદેશે ચણ્ડરવો નામ શૃગાલઃ પ્રતિવસતિ સ્મ । સ કદાચિત્ ક્ષુધાવિષ્ટો જિહ્વાલૌલ્યાત્ નગરાન્તરે પ્રવિષ્ટઃ । અથ તં નગરવાસિનઃ સારમેયા અવલોક્ય સર્વતઃ શબ્દાયમાનાઃ પરિભાવ્ય તીક્ષ્ણદ્રંષ્ટૃગૈર્ભક્ષીતુમારબ્ધાઃ । સોઽપિ તૈર્ભક્ષ્યમાણઃ પ્રાણમયાત્ પ્રત્યાસન્નરજકગૃહં પ્રવિષ્ટઃ । તત્ર ચ નીલીરસપરિપુર્ણ મહાભાણ્ડં સજ્જીકૃતમાસીત્ ।
- પ્રશ્ન-૧ (બ) નીચેનામાંથી કોઇપણ બે સંદર્ભ સહિત સમજાવો. (૦૬)
- Q.1 (B) Explain with reference to the context: (any two) (06)
- ૧) કો વા દુર્જનવામુરાસુ પતિતઃ ક્ષેમેણ યતઃ પુમાન્ ।
- ૨) ઉપાયજ્ઞોઽલ્પકાયોઽપિ ન શુરૈઃ પરિભૂયતે ।
- ૩) પ્રયચ્છતિ ફલં ભૂમિરહણીવ હુતાશનમ્ ।
- ૪) ધર્મોઽયં ગૃહમેધિનાં નિગદિતઃ સ્માતૈર્લઘુઃ સ્વર્ગદઃ ।
- પ્રશ્ન-૨ પ્રાણીકથાના ઉદ્ભવ અને વિકાસ પર સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો. (૧૪)
- Q.2 Write a critical note on the origin and development of fable literature. (14)
- અથવૈ/OR
- પ્રશ્ન-૨ ‘પંચતંત્ર’ નો રચના કાળ ચર્ચો.
- Q.2 Describe the date of ‘પંચતંત્ર’ ।
- પ્રશ્ન-૩ ‘પંચતંત્ર’ ના કર્તાનો પરિચય આપો. (૧૪)
- Q.3 Write detail note on author of ‘પંચતંત્ર’ । (14)
- અથવૈ/OR
- પ્રશ્ન-૩ ઉટ્ટ-કાકાદિ કથા પર વિસ્તૃત નોંધ લખો.
- Q.3 Write a detailed note on the story of ઉટ્ટ-કાકાદિ કથા ।

- પ્રશ્ન-૪ પંચતંત્રકારની શૈલી વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. (૧૪)
Q.4 Detail discuss of style of panchtantra's author. (14)
અથવા/OR
- પ્રશ્ન-૪ પંચતંત્રનું વિષયવસ્તુ વર્ણવો.
Q.4 Discuss the content of પચ્ચતન્ત્રમ્ ।
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઇપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
Q.5 Write short note on any two of the following: (14)
- ૧) સિંહ-શશક કથા ।
 - ૨) મન્દવિસર્પિણીમત્કુળકથા ।
 - ૩) 'મિત્રભેદ'નું શીર્ષક (the title of મિત્રભેદમ્)
 - ૪) ચણ્ડરવ શૃગાલકથા ।
